

Bảng đối chiếu từ ngữ Việt Nam & việt cộng

Lời người giới thiệu:

- Có những từ ngữ của miền Nam và miền Bắc trước ngày 30 tháng 4 năm 1975 viết và cách dùng giống nhau; nhưng đồng thời cũng có rất nhiều chữ viết giống y như nhau nhưng ý nghĩa (hoàn toàn khác biệt) dễ dàng gây “hoang mang” (confused) nếu người đọc (hoặc người nghe) không biết trước.

- Ở Việt Nam sau 1975, vì nhiều lý do, một số từ ngữ của miền Nam (VNCH) đã bị thay thế hẳn. Tuy nhiên văn hóa và truyền thông của cộng đồng người Việt tỵ nạn CS ở hải ngoại vẫn tiếp tục duy trì các từ ngữ VNCH.

- Đã có một số tác giả hiện đang sống ở hải ngoại viết về vấn đề gọi là “cái chết của ngôn ngữ Sài Gòn cũ.” Cá nhân tôi không đồng ý với quan điểm là tiếng Sài Gòn cũ (VNCH) đã hoặc sẽ chết. Thực tế cho thấy dân số tỵ nạn CS tại hải ngoại gần 3 triệu người hàng ngày vẫn dùng và bảo tồn chữ Sài Gòn cũ trong gia đình, trong các buổi thánh lễ ở nhà thờ, trong kinh sách vào những buổi lễ thuyết pháp Phật giáo, trong các sinh hoạt thiếu nhi thánh thể cũng như gia đình phật tử... Hiển nhiên chữ Sài Gòn cũ luôn luôn có sẵn và không hề thiếu thì hà cớ gì chúng ta phải dùng đến chữ của Vi-ci (VC) (riêng sự việc người dân Việt đang sống trong nước phải dùng từ ngữ CS trong mọi liên lạc, văn hóa là chuyện cũng dễ hiểu thôi...)

- Người Do thái sau khi tan hàng ở Palestine vì có thể bị diệt chủng (bởi áp lực của Hồi giáo và dân Ả rập) cả chục thế kỷ rồi. Họ cũng sống lưu vong khắp nơi trên thế giới giống như dân Việt tỵ nạn CS; Vậy mà khi vừa mới tái lập quốc gia Do thái ở khoảng năm 1950 là họ đã khai sinh ngay trở lại một từ ngữ (dead language) của họ, tiếng Hebrew, thành một sinh ngữ (living language). Với cái đà xuống dốc tệt hại của chủ nghĩa CS hiện nay ở Việt Nam thì cơ hội phục hưng của người quốc gia và sự trở lại tiếng Sài Gòn cũ không phải chỉ có trong ước mơ. Bây giờ chúng ta cứ vô tình dùng chữ ngây ngô của VC thì chẳng khác gì như vô hình chung chúng ta chấp nhận CS (tương tự như trang điện báo của đảng CSVN hoan hỉ phổ biến sự thao dượt hải quân của Trung cộng trên quần đảo trường sa và Hoàng sa của Việt Nam).

- Tôi cố gắng thu góp lại, từ nhiều bài viết của nhiều tác giả và từ kinh nghiệm cá nhân, một số từ ngữ (của VC và VNCH) thuộc loại “dễ dàng gây hoang mang” này và tạm xếp vào một bảng đối chiếu dưới đây để quý vị rộng đường tham khảo; tùy ý sử dụng; và để may ra giúp quý vị tránh các trường hợp đáng tiếc (bị đồng bào chung quanh hiểu lầm “địa chỉ” của mình). --T.V.G.

Sau đây là Bản Đối Chiếu:

TỪ NGỮ Việt Cộng	TỪ NGỮ Việt Nam Cộng Hòa	Lời bàn/Comments
A		
Ấn tượng	Đáng ghi nhớ, đáng nhớ	
B		
Bác sỹ / Ca sỹ	Bác sĩ / Ca sĩ	
Bang	Tiểu bang (State)	Vịt + nói chuyên trơ trẽn
Bắc bộ / Trung bộ / Nam bộ	Bắc phần / Trung phần / Nam phần	
Báo cáo	Thưa trình, nói, kể	
Bảo quản	Che chở, giữ gìn, bảo vệ	
Bài nói	Diễn văn	
Bảo hiểm (mũ)	An toàn (mũ)	
Bèo	Rê (tiền)	
Bị (đẹp)	Không dùng động từ “bị;” chỉ dùng tĩnh từ (đẹp)	
Bồi dưỡng (hồi lộ?)	Nghỉ ngơi, tắm bổ, săn sóc, chăm nom, ăn uống đầy đủ	
Bóng đá	Đá Banh, Túc cầu	
Bức xúc	Dồn nén, bực tức	
Bất ngờ	Ngạc nhiên (surprised)	
Bổ sung	Thêm, bổ túc	QLVNCH có xài chữ "bổ sung" để bổ sung quân số. Thí dụ: SDND/QLVNCH có KHỎI BỔ SUNG đặt cạnh phi trường TSN/SG
Bắt mắt	Đẹp mắt, Ưa nhìn, Hấp dẫn	
Bình ổn	Quân bình, ổn định	
C		

Cách ly	Cô lập	
Cảnh báo	Báo động, phải chú ý	
Cái A-lô	Cái điện thoại (telephone receiver)	
Cái đài	Radio, máy phát thanh	
Cải tạo	Tù khổ sai	
Cái đài	Radio, máy phát thanh	
Căn hộ	Căn nhà	
Căng (lắm)	Căng thẳng (intense)	
Câu lông	Vũ cầu	
Chánh	Kiều ngạo, làm tàng	
Chất lượng	Phẩm chất tốt (chỉ đề cập phẩm "quality," không đề cập lượng "quantity")	
Chất xám	Trí tuệ, sự thông minh	
Chế độ	Quy chế	
Chỉ đạo	Chỉ thị, ra lệnh	
<i>Chỉ tiêu</i>	Định suất	
<i>Chủ nhiệm</i>	Trưởng ban, Khoa trưởng	<i>VNCH dùng chữ "chủ nhiệm" để chỉ ông giám đốc của một tờ báo. Thí dụ: ông x là chủ nhiệm tờ báo Hòa Bình, SG</i>
Chui cửa hậu	Công du	
Chủ trì	Chủ tọa	
Chữa cháy	Cứu hỏa	
Chiêu đãi	Thết đãi	
Chui	Lén lút	
Chuyên chở	Nói lên, nêu ra	
Chuyển ngữ	Dịch	
Chứng minh nhân dân	Thẻ Căn cước	
Chủ đạo	Chính	
Co cụm	Thu hẹp	
Có khả năng	Có thể	
Công đoàn	Nghiệp đoàn	
Công nghiệp	Kỹ nghệ	
<i>Công trình</i>	Công tác	<i>VNCH dùng từ "công trình" để chỉ công lao của ai đó. Thí dụ: Nghĩa Trang QĐBH/SG là công trình của binh chủng CB/QLVNCH.</i>
Cơ bản	Căn bản	
Cơ khí (tĩnh từ!)	Cầu kỳ, phức tạp	
Cơ sở	Căn bản, nguồn gốc	
Cửa khẩu	Phi cảng, Hải cảng	<i>trên đất liền còn có từ "trạm thuế quan"</i>
Cục Đường biển	Hàng hải	
Cục Đường sắt	Hỏa xa	
Cục Đường biển	Hàng hải	
Cụm từ	Nhóm chữ	
Cứu hộ	Cứu cấp	

D		
Diện	Thành phần	
Dũng cảm	Mạnh mẽ	
Dự kiến	Phỏng định	
Đ		
Đại học mở	?	<i>Hiện nay ở Anh có chương trình Open University (OU). Bạn ghi danh và không cần đến nước Anh để học. SV có thể học ở mọi nơi trên thế giới. Chương trình này chưa ra đời trước 30-4-75. Tuy nhiên, hồi xưa Bộ QGGD/VNCH có công nhận một số trường "HÀM THỤ". SV tự học không có giáo sư hướng dẫn, ra trường chẳng ai thuê. Nhưng chương trình OU thì khác. Xem thêm ở đây: http://en.wikipedia.org/wiki/Open_University</i>
Đào tị	Tỵ nạn	
Đầu ra / Đầu vào	Xuất lượng / Nhập lượng	
Đại táo / Tiêu táo	Nấu ăn chung, ăn tập thể / Nấu ăn riêng, ăn gia đình	
Đại trà	Quy mô, cỡ lớn	
Đảm bảo	Bảo đảm	
Đăng ký	Ghi danh, ghi tên	
Đăng cấp	Giai cấp	
Đáp án	Kết quả, Câu trả lời, Đáp số	
Đề xuất	Đề nghị	
Đi làm suốt	Đi làm suốt ngày, suốt buổi...	
Điện cho ai (sai)	Gọi điện cho ai, điện thoại cho ai	
Đội ngũ	Hàng ngũ	
Động não	Vận dụng trí óc, suy luận, suy nghĩ	
Đồng bào dân tộc	Đồng bào sắc tộc	<i>VNCH còn có từ Đồng bào Thiếu số</i>
Động thái	Động tĩnh (thái độ và hành động)	
Động viên	Khuyến khích	
Đột xuất	Bất ngờ	
Đường băng	Phi đạo	
Đường cao tốc	Xa lộ	
G		
Gia công	Làm ăn công	
Giá mềm	Giá rẻ	
Giá hữu nghị	Giá tượng trưng	

Giải phóng	Lấy lại, đem đi...	riêng chữ này bị VC lạm dụng rất nhiều
Giải phóng mặt bằng	Ủi cho đất bằng	<i>Còn có thể là "cuớp đất" của dân?</i>
Giảm tốc	Giảm tốc độ	
Giản đơn	Đơn giản	
Giao dịch (cs dùng từ tựa như trả giá)	Thương thảo (négociier)	
Giao lưu	Giao thiệp, trao đổi	
H		
Hạch toán	Kế toán	
Hải quan	Quan Thuế	
Hàng không dân dụng	Hàng không dân sự	
Hát đôi	Song ca	
Hát tập	Hợp ca	<i>còn có từ "hợp xướng"</i>
Hạt nhân (vũ khí)	Nguyên tử	
Hâm, Tủng	Khùng, mát giây	
Hậu cần	Tiếp liệu	<i>có thể là "hậu cứ"?</i>
Hiện thị	Xem, Thấy	
Học vị	Bằng cấp	
Hệ quả	Hậu quả	
Hiện đại	Tối tân	
Hộ lý	Dâm nô	
Hộ Nhà	Gia đình	
Hộ chiếu	Sổ Thông hành	
Hồ hởi	Phấn khởi	<i>chắc là để khoe "bác hồ" luôn "hồ..." ☺</i>
Hộ khẩu	Tờ khai gia đình	
Hội chữ thập đỏ	Hội Hồng Thập Tự	
Hoành tráng	Nguy nga, tráng lệ, đồ sộ	<i>hay huy hoàng (splendid)</i>
<i>Hung phấn</i>	Kích động, vui sướng	<i>Bài hát "Khỏe Vì Nước" của NS Hùng Lân cho TNCH cũng có từ hung phấn ("... cho dân trí quật cường và hung phấn...")</i>
Hữu hảo	Tốt đẹp	
Hữu nghị	Thân hữu	
Huyện	Quận	
K		
Kênh	Băng tần (Channel)	<i>còn gọi là Đài số...</i>
Khả năng (có)	Có thể xảy ra (possible)	
Khẩn trương	Gấp rút, Khẩn cấp	
Khâu	Bộ phận, nhóm, ngành, ban, khoa	
Khẩu trang	mặt nạ mồm	<i>Mouth Mask</i>
Kiều hởi	Ngoại tệ	
Kiệt suất	Giỏi, xuất sắc	

Kinh qua	Trải qua	
L		
Làm chủ	Nô lệ	<i>Chủ nhân hay chủ nhân ông</i>
Làm gái	Làm điếm	
Làm việc	Thăm vấn, điều tra	
Lầu năm góc / Nhà trắng	Ngũ Giác Đài / Tòa Bạch Ốc	
Lên lớp (vd: Anh lên lớp tôi)	Dạy đời, Sửa lưng	
<i>Liên hoan</i>	Đại hội, ăn mừng	<i>ngày xưa trong các dịp lễ to, các trường trung học VNCH cũng hay tổ chức các buổi tiệc "liên hoan"</i>
Liên hệ	Liên lạc (contact)	
Linh tinh	Vớ vẩn	
Lính gái	Nữ quân nhân	
Lính thủy đánh bộ	Thủy quân lục chiến	
Lợi nhuận	Lợi tức	
Lược tóm	Tóm lược	
Lý giải	Giải thích (explain)	
M		
Máy bay lên thẳng	Trực thăng	
Mặt bằng	Nhà hay đất có mặt tiền đối diện với đường phố	
Múa đôi	Khiêu vũ	
Mĩ – Mỹ	Hoa kỳ/USA	<i>VNCH cũng gọi "Hoa Kỳ" là Mỹ. Như người Mỹ...</i>
N		
Nắm bắt	Nắm vững	
Nâng cấp	Nâng, hoặc đưa giá trị lên	<i>còn một từ nữa là "cập nhật hóa" hay "tân tiến hóa"</i>
Năng nổ	Siêng năng, tháo vát	
Nghệ nhân	Thợ, nghệ sĩ	
Nghệ danh	Tên (nghệ sĩ = stage name) dùng ngoài tên thật	
Nghĩa vụ quân sự	Đi quân dịch	
Nghiêm túc	Nghiêm chỉnh	
Nghiệp dư	Đi làm thêm (2nd job / nghề phụ, nghề tay trái)	
Nhà khách	Khách sạn	
Nhân thân	Thân nhân	
Nhất trí	Đồng lòng, đồng ý	
Nhất quán	Luôn luôn, trước sau như một	
Người nước ngoài	Ngoại kiều	
Nỗi niềm (tĩnh từ!)	Về suy tư	

P		
Phản ánh	Phản ánh	
Phản biện	Phản đối	
Phản hồi	Trả lời, hồi âm	
Phát sóng	Phát thanh	
Phần cứng	Cương liệu	<i>hardware</i>
Phần mềm	Nhu liệu	<i>software</i>
Phó Tiến Sĩ	Cao Học	<i>Master degree</i>
Phi khẩu	Phi trường, phi cảng	
<i>Phi vụ</i>	Một vụ trao đổi thương mại (a business deal = thương vụ)	<i>VNCH dùng từ PV để chỉ danh số của một chuyến bay. Như chuyến bay số... hay phi vụ số...</i>
Phục hồi nhân phẩm	Hoàn lương	
Phương án	Kế hoạch	
Q		
Quá tải	Quá sức, quá mức	
<i>Quan tâm</i>	Lo lắng	<i>VNCH cũng dùng chữ quan tâm</i>
Quán triết	Hiểu rõ	
Quản lý	Quản trị	
Quảng bá	Quảng cáo hay Truyền bá	
Quảng trường	Công trường	
Quân hàm	Cấp bậc	
Quy hoạch	Kế hoạch	
Quy trình	Tiến trình	
S		
Sân bay	Phi trường	
Sốc (“shocked”)	Kinh hoàng, kinh ngạc, ngạc nhiên	
Sơ tán	Tản cư	
Sư	Sư đoàn	
Sức khỏe công dân	Y tế công cộng	
Sự cố	Trở ngại	
T		
Tài chủ nước lạ	Tàu cộng xâm lăng	
Tàu vũ trụ	Phi thuyền	<i>về không gian</i>
Tập đoàn / Doanh nghiệp	Công ty	
Tên lửa	Hỏa tiễn	
Tham gia lưu thông (xe cộ)	Lưu hành	
Tham quan	Thăm viếng	
Thanh lý	Thanh toán, chứng minh	

Thân thương	Thân mến	
Thi công	Làm	
Thị phần	Thị trường	
Thu nhập	Lợi tức	
Thư giãn	Tĩnh táo, giải trí	
Thuyết phục (tính)	Có lý (makes sense), hợp lý, tin được	
Tiên tiến	Xuất sắc	
Tiền công	Tân công	
Tiến độ	Tiến trình	
Tiền sĩ hữu nghị	Tiền sĩ giấy - tiền sĩ dzôm	
Tiếp cận	Gần gũi, Giao tiếp	
Tiếp thu	Tiếp nhận, thu nhận, lãnh hội	
Tiêu dùng	Tiêu thụ	
Tổ chất	Tư chất (của một người)	
Tổ lái	Phi hành đoàn	
Tờ rơi	Truyền đơn	
Tranh thủ	Cố gắng	
Trí tuệ	Kiến thức	
Triển khai	Khai triển	
Tư duy	Suy nghĩ	
Tư liệu	Tài liệu	
Tư vấn	Cố vấn (conseiller)	
Từ	Tiếng, chữ	
Tự nhiên	Thiên nhiên	*
U		
Ừ tác	Tác nghề	
V		
Vấn nạn	Vấn đề	
Vận động viên	Lực sĩ	
Viện Ung Bướu	Viện Ung Thư	
Vô tư	Tự nhiên	
X		
Xác tín	Chính xác	
Xe con	Xe du lịch	
Xe khách	Xe đò	<i>buýt hay bus</i>
Xử lý	Giải quyết, thi hành	

(... còn tiếp)

Quý vị nào thấy có thêm những chữ loại này ở đâu đó (?) hoặc thấy sự đối chiếu chưa đúng (!) thì xin vui lòng mách dùm để nhà cháu bổ túc (không phải bổ sung) và sửa đổi cho đúng (không phải là hoàn chỉnh) mà sửa chữa (chứ không phải sửa đổi), và cũng để mọi người cùng phấn khởi (không phải là hồ hởi) mà tham khảo.

Xin Đa tạ...

Trần Văn Giang [ghi chép lại]

BKT Ghi chú:

* - chữ mới thêm vào

Nguồn: Internet E-mail by Trương Văn Quang chuyển

<http://www.vietungvinh.com/2014/12/bang-oi-chieu-tu-ngu-viet-nam-viet-cong.html>

*Đăng ngày Thứ Năm, December 25, 2014
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND/SĐND QLVNCH*